

अथवापूर्वैरंस्मरन्कालंजिह्वीर्षसि ॥ पश्यदुष्कृतकर्मस्त्वव्यक्तमायुःक्षयतव ॥ ४ ॥ यदि किंचिन्मयाज्ञानात्पुरुस्तादुष्कृतं कृतं ॥ नतन्मनसि कर्तव्यं क्षामये
 त्वां प्रसीद मे ॥ ५ ॥ तमेवंवादिनं प्राज्ञः शास्त्रबुद्धिसमन्वितः ॥ उवाचे दंवचः श्रेष्ठं मज्जरिं मूषिकस्तदा ॥ ६ ॥ श्रुतं मे तव मज्जरिं स्वमर्थं परिगृह्यतः ॥ ममापि त्वं वि
 जानासि स्वमर्थं परिगृह्यतः ॥ ७ ॥ यन्मित्रं भीतवत्साध्यं यन्मित्रं भयसंहितं ॥ सुरक्षितव्यं तत्कार्यं पाणिः सर्पमुखादिव ॥ ८ ॥ कृत्वा बलवतां संधिमात्मानं यो न र
 क्षति ॥ अपथ्यमिव तदुक्तं तस्य नार्थाय कल्पते ॥ ९ ॥ न कश्चित्कस्यचिन्मित्रं न कश्चित्कस्यचित्सुहृत् ॥ अर्थतस्तु निबद्धं ते मित्राणि रिपवस्तथा ॥ १० ॥ अर्थे
 रथानि बद्धांते गजैर्वनगजा इव ॥ न च कश्चित्कृते कार्ये कर्तारं समवेक्षते ॥ ११ ॥ तस्मात्सर्वाणि कार्याणि सावशेषाणि कारयेत् ॥ तस्मिन्काले पि च भवान्दिवा
 कीर्तिभयार्दितः ॥ १२ ॥ मम न ग्रहणे शक्तः पलायनपरायणः ॥ छिन्नं तु तं तु बाहुल्यं तं तुरेको वशेषितः ॥ १३ ॥ छेत्स्याम्यहं तमप्याशु निर्दंतो भवलोमश ॥ त
 योः संवदतोरैवं तथैवापन्नयोर्द्वयोः ॥ १४ ॥ क्षयं जगाम सारात्रि लोमशं त्वाविशद्भयं ॥ ततः प्रभातसमये विकृतः कृष्णपिंगलः ॥ १५ ॥ स्थूलस्फिग्विकृतोरू
 क्षः श्वयथूपरिवारितः ॥ शंकुकर्णो महावक्रो मलिनो घोरदर्शनः ॥ १६ ॥ परिघो नाम चांडालः शस्त्रपाणि रहस्यतः ॥ तं दृष्ट्वा यमदूता भंभार्जारिस्वस्तचेतनः ॥ १७ ॥
 उवाच वचनं भीतः किमिदानीं करिष्यसि ॥ अथ तावपि संत्रस्तौ तं दृष्ट्वा घोरसंकुलं ॥ १८ ॥ क्षणेन न कुलोलुकौ नैराशश्च मुपजग्मतुः ॥ बलिनौ मतिमंतौ च संघाते
 चाप्युपागतौ ॥ १९ ॥ अशक्तौ सुनयात्तस्मात्संप्रधर्षयितुं बलात् ॥ कार्याथैकतसंधानौ दृष्ट्वा मज्जरिं मूषिकौ ॥ २० ॥ उलूकनकुलौ तत्र जग्मतुः स्वस्वमालयं ॥ त
 तश्चिच्छेदतं पाशं मज्जरिं रस्य च मूषिकः ॥ २१ ॥ विप्रमुक्तो यमार्जारस्तमेवाभ्यपतद्भुमं ॥ स तस्मात्संभ्रमावर्तन्मुक्तो घोरिणशत्रुणा ॥ २२ ॥ बिलं विवेश पलि
 तः शाखालेभे सलोमशः ॥ उन्माथमप्यथादाय चांडालो वीक्ष्य सर्वशः ॥ २३ ॥ विहताशः क्षणेनास्ते तस्माद्देशादपाक्रमत् ॥ जगाम सस्वभवनं चांडालो भरतर्ष
 भ ॥ २४ ॥ ततस्तस्माद्भयान्मुक्तो दुर्लभं प्राप्य जीवितं ॥ बिलस्थं पादपाग्रस्थः पलितं लोमशो ब्रवीत् ॥ २५ ॥ अकृत्वा संविदं कांचित्सहसा समवपुतः ॥ कृतज्ञं
 कृतकर्माणं कच्चिन्मानां भिशं कसे ॥ २६ ॥ गत्वा च मम विश्वासं दत्त्वा च मम जीवितं ॥ मित्रोपभोगसमये किं मां त्वं नोपसर्पसि ॥ २७ ॥ कृत्वा हि पूर्वमित्राणि
 यः पश्चान्नानुतिष्ठति ॥ न स मित्राणि लभते कच्छात्स्वापत्सु दुर्मतिः ॥ २८ ॥ संलूतो हं त्वयामित्रसामर्थ्यादात्मनः सखे ॥ समा मित्रत्वमापन्नमुपभोक्तुं त्व
 मर्हसि ॥ २९ ॥ यानि मे संति मित्राणि ये च संबंधि बांधवाः ॥ सर्वेषां पूजयिष्यंति शिष्या गुरुमिव प्रियं ॥ ३० ॥ अहं च पूजयिष्ये त्वां समित्रगण बांधवं ॥